

**කබිර්දාස්ගේ සමාජ සංශෝධන කර්තව්‍යයේ මාධ්‍ය වූ කවිය,
නූතන ලාංකීය බෞද්ධාගමික ප්‍රවර්ධනය සඳහා භාවිත කළ හැකි ද
යන්න පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ඩබ්. සී. එම්. ප්‍රනාන්දු¹

හැඳින්වීම

හින්දි සාහිත්‍යයේ හක්ති යුගයේ සුප්‍රකට කවීන් අතර කබිර්දාස්ගේ නාමය ප්‍රමුඛය. මොහු එකල පැවති 'නිර්ගුණ හක්ති' සම්ප්‍රදායෙහි අනු ශාඛාවක් වන 'ශ්‍යාන් මාර්ගී' සම්ප්‍රදාය අනුගමනය කරන්නකු විය. එම සම්ප්‍රදායේ කවීහු තම දෙවියන් කරා ලඟා විය හැකි එකම මාර්ගය දැනුම (ශ්‍යාන්) බව ප්‍රකාශ කර සිටියහ.

එකල භාරතයේ පැවති සමාජයීය විසංගති පුද්ගල සංවර්ධනයට බලපෑම් ඇතිකළ ප්‍රබලතම සාධකය විය. සමස්ත සමාජයම එහි ගිලී ගියේය. එම වාතාවරණයෙන් මිදීමට කිසිවකුටත් නොහැකි විය. එහෙත් සමාජය දෙසට බුද්ධියේ දෑස් දල්වා සිටි කබිර්දාස් නිද්‍රිත සමාජය අවධි කිරීමේ මහඟු ප්‍රයත්නයක් දියත් කළේය. භාරතීය සමාජයේ පැවති වර්ග භේද, ජාති භේද, කුල භේද, අන්ධ විශ්වාස වැනි දෑ එම සමාජයෙන් තුරන් කර සියලු ජනතාවට සම ස්ථාන හා සමාන අයිතිවාසිකම් හිමි කර දෙන සර්ව සාධාරණ සමාජයක් ගොඩ නැගීම කබිර්දාස්ගේ ඒකායන පරමාර්ථය විය. ඔහු කවිය මාධ්‍ය කර ගනිමින් තම උපදේශනයන් ජනතාව අතරට රැගෙන ගියේය. ඔහුගේ උපදේශනයන් බොහෝ දුරට බෞද්ධාගමික උපදේශනයන් හා සමගාමී විය.

ඔහුගේ ජීවිත කාලය තුළ එරට දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතික, සමාජයීය සහ ධාර්මික වාතාවරණයන්හි දක්නට ලැබුණු පරිහානිය හමුවේ බහුල වශයෙන් එතුමාගේ සාහිත්‍යයීය කාර්යභාරය එකල භාරතීය සමාජ සංශෝධනය වෙනුවෙන් කැපවිය. ඔහු සරල සාමාන්‍ය ජීවිතය අගය කළ අතර සත්‍ය, අවිනිංසාව, දයාව සහ සංයමය යනාදිය කෙරෙහි විශ්වාසය තැබුවෙකි. ඔහුගේ මෙම දර්ශනයට විරුද්ධ ව කවර හෝ ආගමික සම්ප්‍රදායකට අයත් මිථ්‍යා මත බලපෑම් ඇති කළ විට ඔහු ඒවා තර්කානුකූල ව බිඳ දැමීමේය. අන් අයගේ උපදෙස් හෝ කියමන් නොතකා තම ඇසින් දුටු සහ කණින් ඇසූ දෑ පමණක් විශ්වාස කර ලබා ගත් අත්දැකීම් සමුදායේ සුදුසු නුසුදුසු තත්ත්වයන් තම දැනුමෙන් විමසා බලා තම ජීවිතය යහපත් ව හා නිවැරදි ව ගොඩනගා ගැනීමට අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශනය මෙම කවියා විසින් සමාජයට දායාද කළේ ඔහු සතු වූ අතිමහත් මානව දයාව ද පෙරටු කර ගනිමිනි.

¹ මූලධර්ම අධ්‍යයනාංශය, ගම්පහ විකුමාරවිලී ආයුර්වේද විද්‍යායතනය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

ඔහු සමාජය වෙත තම මාර්ගෝපදේශනයන් රැගෙන ගිය මාධ්‍යය වූයේ කවියයි. සමාජ සංශෝධනය තම මූලික අභිප්‍රාය වුවද, තම මාර්ගෝපදේශනයන් ජනතාව වෙත ගෙන ගිය ඔහුගේ කවිය, නිරායාසයෙන් ම කාව්‍යයමය ගුණයන්ගෙන් සමන්විත වූ බැවින් ඔහු හක්කි යුගයේ ප්‍රමුඛතම කවියකු ලෙස ප්‍රකට විය. එකල සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා කබීර් විසින් රචිත උපදේශාත්මක කාව්‍ය ඔහුගේ සාහිත්‍යය තුළ බහුල වශයෙන් දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයෙහි එන හින්දී සාහිත්‍යය තුළින් උකහා ගත් කබීර්දාස් කවියාගේ සමාජ සංශෝධන කර්තව්‍යයේ එකම මාධ්‍ය වූ කවිය, නූතන ලංකාවේ බෞද්ධාගමික ප්‍රවර්ධනය සඳහා ද භාවිත කළ හැකි විනයානුකූල පිවිසුම් මාර්ගයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය.

අරමුණ

හින්දී පද්‍ය සාහිත්‍යයට අන්තර් සේවාවක් සිදුකළ කබීර්දාස් තම උපදේශනය සඳහා යොදාගත් මාධ්‍ය වූ කවිය, නූතන ලංකාවේ බෞද්ධාගමික ප්‍රවර්ධනය සඳහා විනයානුකූල පිවිසුම් මාර්ගයක් ලෙස යොදා ගත හැකි ආකාරය හඳුනා ගැනීම.

ක්‍රම වේදය

ප්‍රාථමික දත්ත මූලාශ්‍රය

කබීර් සාහිත්‍යය හා සම්බන්ධ හින්දී පොතපත, කබීර් සාහිත්‍යය පිළිබඳ ව ලියවුණු හින්දී/සිංහල ලිපි, කබීර් ග්‍රන්ථාවලී, හගවත්ස්වරූප් මිශ්‍ර, සාබ්, ජයදේවසිංහ, වාසුදේවසිංහ, කබීර් කා සාමාජික් දර්ශන්, ප්‍රහලාද් මොරිය, ආජ්කල්, (සාහිත්‍ය ඕර් සංස්කෘති කා මාසික්)

ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍ර

එම සාහිත්‍යය සම්බන්ධයෙන් ලියවුණු විශ්වවිද්‍යාල නිබන්ධන මගින් තොරතුරු එක්රැස් කිරීම. සාහිත්‍යික් නිබන්ධ, ශ්‍යාම්ව්‍යූ කපූර් ඉහත දත්ත මූලාශ්‍රය පරිශීලනයෙන් ලබා ගත් තොරතුරු විමර්ශනයට භාජනය කර කරුණු තහවුරු කිරීම.

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

ජාතිහේද ආගමිහේද නොතකා සමානාත්මතාවය ඇගයූ කබීර් එකල පැවති සමාජ බේදවාචකයෙන් සියලු ප්‍රාණින් මුදා ගැනීමේ පරම පවිත්‍ර වේතනාවෙන් තම සමාජ මෙහෙවර ආරම්භ කළේය. සමකාලීන හින්දී සාහිත්‍යයට සහ සමාජයට නව ආකල්ප සහ නව ජීවන දර්ශනයක් ප්‍රදානය කළ ඔහු බාහිර ආටෝපයන්ගෙන් තොරවූ සරල පවිත්‍ර ජීවිතයක් ගත කිරීමට අනුබල දෙන උපදේශාත්මක කාව්‍ය බොහෝමයක් ජනතාවට ප්‍රකාශ කළේය. ඒ අනුව එම යුගයේ ජනතාව කබීර්

සාහිත්‍ය දෙසට වැඩි නැඹුරුවක් දක්වනු දක්නට ලැබුණු අතර ඔහුගේ ජීවන දර්ශනය අනුගමනය කරමින් යහපත් ජීවිතයක් ගත කිරීමට ප්‍රයත්න දැරූහ. මොහු විසින් එකල භාරතීය සමාජයට ලබාදුන් උපදේශනයන්ගේ අන්තර්ගතය බොහෝ දුරට බෞද්ධාගම හා සමගාමී විය. බෞද්ධාගමේ සඳහන් උපදේශයන් ට අනුව පුද්ගලයකු ගත කළ යුත්තේ සරල දිවි පෙවෙතකි. දැඩි ආශාවන් පොදි බැඳගත් සංකීර්ණ ජීවන රටාව පුද්ගලයා තව තවත් සසර බැඳ තබන්නකි. කබීර්දාස් ද මෙම උපදේශනයම භාරතීය ජනතාව අතරට රැගෙන ගියේය.

උදා: පානී බාඩේ නාව මේ, සර් මේ බාඩේ දාමි

දොනෝ හාථ් උලීජ්දේ, යහී සජ්ජන කා කාමි

ඉහත උදාහරණයෙන් ප්‍රකාශ වන පරිදි මුදල් ඉපයීමේ කර්තව්‍යය තම ජීවිකාව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍යය ප්‍රමාණයට විය යුතුයැ යි කබීර්දාස්ගේ මතය විය. බුදුන් වහන්සේ විසින් ද ජනතාවට මෙම උපදේශනයම ලබා දෙන ලදී.

එකල භාරතීය සමාජය විවිධ වර්ගයන්ට, විවිධ සමාජයන්ට සහ විවිධ ජාතීන්ට අයත් විය. මුස්ලිම් සහ හින්දු ප්‍රධාන ජාතීහු වූහ. වෛශ්ණව, ශිව, බෞද්ධ සහ ජෛන ප්‍රමුඛතම ධර්ම සම්ප්‍රදායයන් විය. මෙම විවිධ වූ ජාති ආගම් හේද මුල් කරගනිමින් සමාජයේ සියලු පුද්ගලයෝ එකිනෙකාගේ විරුද්ධවාදීන් බවට පත් වූහ. පුද්ගල දුර්වලතා මුල් කර ගනිමින් සමාජයේ විවිධ ජාති, ධර්ම සහ වර්ග නිර්මාණය වෙයි. නමුත් කබීර්දාස්ගේ මතය වන්නේ මනුෂ්‍යයින්ට ඇත්තේ එකම ජාතියක් සහ එකම ධර්මයක් බවයි.

උස්-පහත්, ස්ත්‍රී-පුරුෂ, ලොකු-කුඩා, දුප්පත්-පොහොසත්, හේදය පවතින තාක්කල් සමාජ සාධාරණත්වයක් දැකිය නොහැකි බව කබීර්දාස්ගේ මතයයි. එවැනි සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමේ අභිලාශයෙන් යුත් කබීර්දාස්ගේ ඒ සඳහා වූ ප්‍රථම පියවර වූයේ සමාජයට නුසුදුසු පුද්ගල ආකල්ප වෙනස් කර පුද්ගලයා යහ ගුණයෙන් හෙබි වර්තවත් පුද්ගලයෙක් බවට පත් කරමින් ඒ ඔස්සේ සදාචාර සම්පන්න සමාජයක් බිහි කිරීමයි. බෞද්ධාගමේ ද සමානාත්මතාවය අගය කරන අතර යහපත් පුද්ගල පෞරුෂත්වය තුළින් යහපත් සමාජයක් ගොඩ නැගීම සඳහා එදා බුදුන් වහන්සේ විසින් දියත් කළ සමාජ මෙහෙවර ම ස්වාමීන් වහන්සේලා විසින් වර්තමානයේදී ද සිදු කරමින් පවතී.

බුදුන් වහන්සේ විසින් ‘වෛරයෙන් වෛරය නොසන්සිඳේ’ යැයි ප්‍රකාශ කළා සේ ම කබීර්දාස් ද එයම මෙසේ ප්‍රකාශ කර සිටියේය.

උදා: ජෝ තෝංකෝ කාංචා බෝවේ, තාහි බෝව තු ගුල්

තෝකෝ ගුල් කේ ගුල් හෑ, වාකෝ හෑ ත්‍රිජුල්

යමෙක් තමන්ට මොන යම් ආකාරයේ කරදරයක් සිදු කළත් ඔබ පෙරලා ඔහුට අයහපතක් සිදු නොකරන්න. එය කවදා හෝ ඔහුගේ ජීවිතයට අහිසි ලෙස බළපෑම් ඇති කළ ද ඔබ කළ කී දෑ ඔබගේ අනාගත ජීවිතයට යහපතක්ම සිදු කරනු ඇතැ යි ඔහුගේ උපදේශය යි. ඉහත උදාහරණ ආශ්‍රයෙන් දක්වූ කබීර්දාස්ගේ

උපදේශනයන් බෞද්ධාගමික උපදේශනයන් හා සමගාමී ය යන්න මනාව ප්‍රකට වෙයි.

නිගමනය

කබිර්දාස් බිහි වූ යුගයේ පැවති සමාජ පරිහානිය දුටු කබිර් තම ආගමික වින්තනය ජනතාව වෙත රැගෙන ගියේ සමාජය තුළින්ම ලබා ගත් අත්දැකීම් පිරික්සීමෙන් හඳුනා ගත් නිවැරදි සමාජ දෘෂ්ටියක් ද ඇතැතිව ය. ඇතැම් අවස්ථාවල දී ඔහුගේ ස්වරය තීව්‍ර වූයේ ඔහු සතු වූ මානව හිතවාදීත්වය පෙරදැරි වීම හේතුවෙනි. ඔහුගේ උපදේශනයන් මනසින් පිරික්සූ එකල භාරතීය නිදිත සමාජය වහ වහා අවදි විය. පුද්ගල ආකල්පයම වෙනස එකල භාරතීය සමාජය යහ මගට රැගෙන ගියේය. එම නිසා කබිර්දාස්ගේ කවිය, එකල භාරතීය සමාජ සංවර්ධනයට කෙතරම් බලපෑමක් සිදුකළේද, 'කවිය' ට එතරම් ම වූ බලපෑමක් නූතන ලංකාවේ බෞද්ධාගමික ප්‍රවර්ධනය සඳහා ද සිදු කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද:- කවිය, සදාචාරය, උපදේශනය, සමාජය